

Nisi fuissent peccata
gratia populi iudais
a non tam frequenter
pius et misericors de
us in deserto duris castigacon
b9 illu visitasset. Elegit naq3 iu
deor3 gente p ceteris nationib9
mudi et tamen quanto plura il
lis collata sut dona et bnficia ta
to crebri9 ad iracundiam deu suis
scelerib9 cōatauerūt. Idcirco in
hoc sermone de iudico dei cōtra
iudeos cūminosos in deserto di
cemus. de quib9 tūa misteria p
ponim9 declaranda

Prīmū dī bnficioꝝ largitio
Secūdo multoꝝ pccōꝝ amissio
Tercū diuisioꝝ pccōꝝ immissio.

De septem amplissimis be
neficijs que largitus est de9 po
pulo iudeorum

Capitulū primū

Dignatus est deus clem
tissim9 amplissima bnfi
cia elargiri populo iude
oꝝ postq3 illū liberauerat de ser
uitute egipcia. Ob qd gentiles
cōuersi ad fidē dicebant iudeis
baptizatis vt referē in plogo i
epistola ad roma. Quāto ma
iora circa vos dei bnficia narra
ueritis tanto maioris vos crimi
nis reos eē monstrabit. Vt
ergo de bnficijs populo iudaico
exhibitis plenam noticiā ha bea

mus in hoc misterio septē bene
ficia erunt enumeranda atq3 dis
serenda

Prīmū de aquar3 dulcoratio
Secūdu celestis abaco
Tercū viar3 directio
Quartū aq3 de petra eductio
Quintū inimicoꝝ expugnatio
Sextū legis illustratio
Septimū miraculoꝝ frequēs
edulcoratio

De dulcoratione aque flumi
nis marath

Primū bnficiū qd largi
tus est de9 plo iudeoꝝ
fuit aquar3 dulcoratio.
Ut em scribit exo. xv. post trāsi
tū maris rubri egressi sut in desi
tū Sur. ambulauerunt q3 trib9
dieb9 per solitudinem et non in
ueniebant aquā et venerunt in
marath nec poterant bibere aq3
de marath eo q3 amare eent. Et
de hoc dicit Amb. ix. di. ij. c. Ne
uera marath fluu9 amarissim9
erat itayt ficiens populus bibe
re nō posset. De dm nicolaum de
lyra sup hoc passu exo. qd dicit
venerūt in marath sit p anticipa
tionem q3 locus ille adhuc non
vocabatur marath sed sic voca
tus est a filijs israhel ppter ama
ritudinem aque fm q3 subditur
in textu. Vnde r cōgruū nomen
loco imposuit populus israhel.

Non dicebatur marath p amari-
tudine aque sed etiam p ama-
ritudine animi. amarior quide-
est qui fit qui nō inuenit potū
q̄ si inuentum gustare non pos-
sit. **R**ecitat s̄m hoc pposituz plu-
tarchus in uita marci anthonii
q̄ dum marcus anthonius con-
tra indos et parthos bellum ge-
reret vexatus ab eis p iuga mō-
cium cum exercitu fugiebat. **E**de-
bant namq; rōmā multis die-
bus rādices et herbas incogni-
tas et cruciabantur a siti. quia
in montibus per quos ibāt nō
erant aque et parthi tenebant
plamides. uenerunt tandem ad
flumen cuius aqua gelida et cla-
ra. sed quia erat salia facebat
viscera dolerosa. ob qd̄ flebant
omnes uelut conspicerent para-
tam mortem. quare marcus an-
thonius coegit quēdam famulis
arem suam ut quando iuberet
sibi caput abscinderet ut neq;
uuius posset ab hoste ledi. neq;
cognosci mortuus. **A**b hīs ta-
men periculis tandem euasit.
Die ergo populus iudeorum q̄
relis et lamentationib; repleba-
tur. **C**lamauit ad dñm moyses
et ostendit ei lignū quod cū po-
suisset in aqua mox aque dulco-
rate sunt et facte potabiles. **E**t
ego puto maius nobis christia-
nis beneficium concessum quan-
do in aquis christus baptizati

uoluit infundens bāptismū in
aqua fore sciendum. **J**udei nam-
q; in aquis marath dulcoratis
resocillarunt corpora. nos in a-
quis bāptismi recreamus ani-
mas et spūitūalium donorum
uertate illas replemus. **D**e ef-
fectib; autem bāptismi dixi in
quadragesimali de penitētia in
sermone de bāptismo

De coturnicib; et marna

Secundū beneficiū quod
largitus est deus popu-
lo iudeorum fuit celestis
abiatio. **R**ecubitur namq; exodi
xv. ca. q̄ tricesimo die ab exitu
eorum de egipto defecerunt eis
uictualia. **C**umq; orasset moy-
ses ad dñm uespere ascendens
coturnix de sinu arabico ubi p̄-
cipue nutritur s̄m māgistrū in
hystoria aperuit castra et ad li-
bitum populi capiebatur. **N**ico-
de lyra inquit. **C**oturnix est a-
uis pinguis et sapida et fumē
singulare pro plurali. i. multitu-
do coturnicū. **M**ane uero cū
oraret moyses descendit māna
et ut scribitur numeri. xi. **E**rat
marna quasi semen cotiandi
colocis bdellij qui est sicut cu-
stallus s̄m nicolaum de lyra. cū
cuiuslibet populus et colligens
illud frangebat mola siue tere-
bat in mortario coquens in olla

et faciēns ex eo tortulas. Et ut
habetur exod. xvi. Erat gustus
eius quasi simula cū melle. ubi
dicit nico. de lyra. Simula ē fa-
rina tritici delicatissima. Sapor
igitur illius māne erat quasi sa-
por panis facti de simula cuius cō-
mixtione mellis. Scdm aut nico-
laum de lyra de isto manna fue-
runt octo mandata. Primuz ut
mane colligerent. Hora em col-
ligendi erat post ortum solis ele-
uato tunc qui erat post manna p
vapores erat quidem desup mā-
na ros cōgelatus qui resolveba-
tur oriente sole quare māna col-
ligi poterat vsq; ad horam sextā
et tunc incipiebat liquefieri ad
modum pruine. ad ignem vero
indurabatur et formabatur in
de panes. Secunduz mandatu
fuit ut colligerent ad sufficiēti-
am et nō plus. Terciu ut come-
derent mensuram gomoz. Hic du-
biū hic oritur qd nō est idem per
singula capita mediū omni-
bus sicut dicitur. ij. ethi. qd non
est idem mediū milom d quo
dicitur qd comedebat in die bo-
uem integrum qui erat sufficiēti-
pluribus hominibus. ideo abus
conueniens omi alteri plus indi-
genti est deficiens et minus in-
digenti est supabūdans. Respō-
det nico. de lyra qd iste abus da-
batur diuino miraculo ita eodē
modo fiebat ut plurimū indigē-

ti sufficeret et minus indigēti
cōsumi absq; supfluitate valet
Dicit autem Iosephus quia ex
diuina prouidētia factuz ē hoc
ne ex cupiditate et gulositate il-
li qui foriores erant plus debi-
to uellent colligere. et sic debili-
ores debito alimento priuarentur
et in populo sedicio oriretur.
Quartū mandatum fuit ut nō
relinquerent vsq; mane. et dimi-
serunt quādam scz Dathan et
abiron ut dicunt hebrei. et scate-
re cepit uermibus et computre-
scere. hoc uero non contigit ex na-
tura manne quia seruati poteāt
sed erant ex uoluntate dei ne ali-
qui ex cupiditate et gulositate
plus debito uellent colligere ad
seruandum quod esset occasio
malorum. Quintum preceptuz
fuit ut die sexta colligerent du-
plum. Sextuz ut reseruaret unū
gomoz p sabbato. Septimum
ut illud comederent in die sab-
bati. Octauum ut impleret uas
continens gomoz ad reseruan-
dum in futuras generacōes. De
isto manna dicitur sapiēcie. xvi
Panem de celo prestisti illis si-
ne labore omne delectamentum
in se habentem et omnis saporis
suauitatem. Nicolaus de lyra ait
hoc intelligit non ex natura mā-
ne sed ex merito sanctorum ho-
minuz qui eum comedebāt qui
bus sapiebat sicut desiderabāt

malis enim hominibus ex eorum demerito desipiebat. Unde numeri .xv. dicebant. Nihil videtur oculi nostri nisi manna nauseat anima nostra super cibo isto leuissimo. Et dicebatur panis de celo quia generabatur in celo aereo et panis angelorum quia in descensu marmis cooperabantur angeli. non quod angeli ipso vescerentur quia ipsi non indigent cibo corporali. Hoc cibo aliti sunt filii israel quadraginta annis donec venirent in terram habitabilem scilicet in terram chanaan que fuerat eis promissa. et ut dicit nicolaus de lyra non statim desecit manna cum intrauerunt illam quia transito iordane fecere circumcisionem in galgalis. et postea celebrauerunt pascha et in crastino pasche cessauit manna ut habetur iosepho quinto. Patis tamen cibo post ingressum terre chanaan desecit. Miranda profecto sunt omnia que de isto cibo dicta sunt. Et ut dicit Ambrosius libro de sacramentis. Reuera mirabile est frater quod manna plueret dominus patribus in deserto et cotidiano celi pascebantur alimento. Verum tamen hijs omnibus maius est quod nobis christianis exhibetur verum scilicet corpus christi in sacramento altaris

De mirabili ducatu populi iudaici

Tertium beneficium quod largitus est deus populo iudeorum fuit viae directio. ut enim habetur exodi xiiij. Angelus domini precedebat castra israel et cum eo pariter columna nubis. et numeri. ix. c. dicitur quod die qua erectus est tabernaculum operuit illud nubes respere autem super tentorium erat quasi species ignis usque mane. sic fiebat iugiter. per diem operiebat illud nubes atque per noctem quasi species ignis. Cuius ablata fuisset nubes que tabernaculum protegebat tunc proficiscerentur filii israel et in loco ubi stetit nubes ibi castra metabantur ad imperium domini proficiscerentur et ad imperium illi figebatur tabernaculum. cunctis diebus quibus stabat nubes tabernaculum manebat in eodem loco. Dicit Niccolus de lyra quod nubes mouebatur angelico presidio vel ministerio. Sed maius beneficium nobis christianis concessum est quibus via summi boni verbo et exemplo a christo est manifestata. Nam cum philosophi plurimum desudassent quereutes noscere in quo summi boni consisteret euauerunt in cogitationibus suis. et **Parco** ut refert

Aug. xix. li. de ciu. dei. dicit du
cetas octoginta octo opiones fal
sas de beatitudine phos ipsos
habuisse. **Q**uere secula aurea ce
sti presetia illustrata. **O** felicia
tempora nostra in quib9 omnes
qui volunt scire possunt qd pfe
cta beatitudo consistit in do. **H**inc
lactantius libro. vij. diuinau in
stitutionu ait. **D**at em noster
et dñs qui addidit firmavitq; ce
lum qua libra taz magnitudine
sua terram vallauit montibus
maricq; distinxit et quicquid est
in hoc opere mundi conflauit et
pfeat ex nihilo. **P**erfectis erroru
b9 hominu ducem misit qui no
bis viam iusticie panderet. huc
sequamur omnes huc audiam9
huic deuotissime paream9 quo
nam solus vt ait **L**ucretius. **V**e
iudicis hominu purgauit peccat
didis. et finem statuit torpedis
atq; timoris. **O**stenditq; bonu
summu quo tendimus omnes
Quid foret atq; viam monstra
uit limite paruo. **N**ec tantum
ostendit sed etiam precessit ne
quis difficultatis gracia iter vir
tutis horreret

**De fluxu aque de petra cotta
naturam**

Quartum beneficiu fuit
aque de petra eductio.
vt habetur exodi. xvij

dum venisset in ravidim defecit
setq; aqua. **D**ixit moyses ad do
minu. **A**d huc pusilluz et lapida
bunt me. **I**nquit nicolaus d ly
ra qd hoc dicebat moyses du9
timore naturali qui cadit in pe
fectum virum et magis dicebat
timore populi ne eo interfecto a
domino recederet per ydolatriaz
et ait dominus ad moysen. **D**u
me de semioribus israhel. **N**ico
la9 de lyra scz vt sint testes qd a
tea ibi no fuerunt fontes vel a
que ac etia vt p hoc apparerz di
miraculu. **P**rodiditq; deus. **E**t
vade ad petram oreb. p cuiusq;
virga. **M**agister in hist. oreb
sic dicta ppter oreb qui o casu s
est in ea. factuq; est ita. et egres
se sunt aque et bibit populus.
Sed hys omnib9 amplius qd
nos accepim9. non otia aqua
de petra sed sanguinem precio
sissimum de corpore ihesu christi.
Hnde petrus prima epistola ca
primo dicebat. **N**on corrupabi
lib9 auro vel argento redempti
estis. sed precioso sanguine ag
ni incontaminati et immacula
ti ihesu christi

Quintum beneficiu fuit mi
micorum expugnatio et debel
lacio. **D**icitur namq; exodi. xvij
venit autem amalech vt pug
naret adufus israhel in ravidim
Notandum hic fm nicola9 d ly
ra qd quedam glosa sup istum

locum dicit q̄ amalech fuit fili⁹
 Israhelis a quo dicti sūt ama-
 lechite quī ⁊ Israhelite. ip̄i sūt
 sarraceni. **Q̄** autem. i. **Parali**
pomenon. i. c. dicit q̄ elifath p̄
 mogemitis **Tusan** genuit ama-
 lech dicunt sequentes dictā glo-
 sam fuit alius ⁊ sunt duo eius-
 dem nominis. **Sed** hoc dictum
 de sacra scriptura non habet au-
 thoritatem ymo contrauetatem
 quia **Gen. xxxvi. et. i. parali. i.**
 dicitur expresse q̄ amalech fuit
 filius terfifach p̄mogemiti esau
 nec legitur alius amalech. **In**
super Josephus in. ij. antiqui
tatum libro dicit q̄ ab amalech
 filij elifach dicti sunt amalechi-
 te. **Hoc** etiam colligitur ex. **ij. Re**
p̄mo. c. ubi dicitur q̄ fili⁹ doech
 Idumei venit ad dauid nūcians
 mortē saulis. **Hic** em̄ nō exp̄s
 mat̄ur ibi q̄ fuerit filius doech
 tamen omnes expositores cōcor-
 diter hoc dicunt. **Et** cum inter-
 rogaretur a dauid quis esset. ait.
Filius hominis aduene amale-
 chite ego sum. **Ex** quo videtur
 q̄ amalechite sūt Idumei ⁊ sic
 non descenderunt ab israhel
 sed ab esau. **Quare** autem isti
 amalechite insurrexere adūsus
 iudeos. dicit nicolaus de lyra su-
 per. **xv. c. exodi.** q̄ ipsi et popu-
 li quī erant eis confederati audi-
 entes q̄ filij israhel transierant
 mare rubrum ⁊ essent in deser-

to eis p̄opinquo irati sunt timē-
 tes ne inuaderent terram eorū.
Et ideo anteq̄ essent magis for-
 tificati voluerunt eos delere ⁊ ascē-
 dere ad pugnandum cum ipsis
Super. xvij. c. exodi aliam cau-
 sam assignat nicolaus de tyra ex
 parte populi israhel. **Ad** hoc
 enim permisit deus bellum il-
 lud insurgere vt ex victoria se-
 quenti essent audaciores de ces-
 tero contra aduersarios insur-
 gentes ⁊ de spolijs amalech es-
 sent muniti armis ⁊ alijs neces-
 sarijs que fugientes dimiserunt.
Elegit autem **Moyse** Josue
 de tribu effraym virum bellico-
 sum cui et paucos tradidit ar-
 matos scdm magistrum in hys-
 toria scolastica. **Plurimos** ad
 custodiam castrorum retinuit.
Ipsē autem ascendit in mons-
 tem habens virgam dei in ma-
 nu vt ex hoc victoria deo ascri-
 beretur. **Ascendens** q̄ cum eo **Aa-**
ron et **Ur** quī **Ur** scdm **Josephū**
 fuit maritus **Marie**. **Cum** q̄ le-
 uaret **Moyse** manus vince-
 bat israhel vbi apparet oratio-
 nis efficacia. **si** autem paulu-
 lum remisisset vincebat ama-
 lech. **Quo** comperto **Ur** et **Aa-**
ron supposuerunt ei lapidem ⁊
 ex vtraq̄ parte manus eius
 sustentabant. **Erant** enim gra-
 ues pro labore oraciones facien-
 di. **In** cuius quidem rei figura

scdm magistrū in histo. **D**acer
dos eleuat manus in missa in fi
gura cristi orantis in cruce. **N**ec
remisit moyses manus vsq; ad
solis occasū. **F**ugauitq; Iosue
amalech in ore gladij. **N**obis
vero cristiānis gloriofior est vi
ctoria qui per cristum demones
superamus. **N**am vt dixim⁹ in
sermone de bello demonū. pul
q; crist⁹ moreretur in cruce om
nes iusti traherentur ad lymbū.
at ex post penitenti latroni pate
factus est paradisus.

De lege quā dedit moyfi ds.

Sextum beneficiū quod
largitus est deus popu
lo iudeorū dicitur legis
illustratio. **V**t em̄ habetur exo
di. xxxij. in monte sinay. **M**oy
ses legem accepit a deo sibi da
tam. qui reuersus est de monte
portans duas tabulas testamē
ti manu scriptas ex vtraq; pte
et factas opere dñi. **D**icit **R**abbi
salomō q; vnica scriptura erat
ibi que tamen erat legibilis in
differēter ex vna parte sicut ex
altera. qd erat valde mirabile.
quia littera ex vna parte figu
rata ordine recto in parte oppo
sita apparet eius figura modo
opposito. **V**el potest dici absq;
tali miraculo q; littere erant du
pliciter ita q; pcepta erant sculp

ta ex vna parte similiter ex al
tera. **H**as tabulas fregit **M**oy
ses. vt dicitur in tercio miste
rio propter peccatum populi re
putans populū indignū. vt ait
Nicolaus de lyra accipere legem
digito dei scriptam. **H**ec autem
fractio tabularum signum fuit
euacuacionis legatum in ad
uentu christi. **T**andem vt dicit
exodi tricesimo octauo. ascen
dit moyses montem de manda
to dei. tulitq; secum duas tabu
las lapideas instar priorum id
est similes alijs prius factis in
materia et in quāitate. **D**icit
nicolaus de lyra q; de quo lapi
de fuerint non habetur ex textu
Rabbi tamen salomon tenet q;
fuerint de lapide saphirico. **I**n
quit enim q; deus ostēdit moy
si vna massam talis lapidis for
matam de nouo diuina virtute
de qua moyses dolauit duas ta
bulas et dolature superflue fue
rūt suē. et inde ditatus fuit mē
tum. **P**ed hoc tacet **J**osephus
qui prior fuit rabbi salomone.
Fuit ergo moyses in monte cū
domino xl. diebus et xl. nocti
bus nihil comedens aut bibēs.
Cumq; descendisset de monte
cum tabulis apparuit facies ei⁹
cornuta ipse ignorabat. **D**icit
magister in historia scolastica
q; erant quidam radij miri sple
doris procedentes in altum ad

De multis peccatis quibus populus in deserto temptavit et ad iram concitavit deum excelsum.
Capitulum secundum

In tanto cum nullo beneficio non custodierunt iudei testamentum domini et in lege eius noluerunt ambulare et obliti sunt beneficia eius et mirabilia eius que ostendit eis. Temptaverunt quidem deum variisque peccatis maiestatem eius offenderunt. **D**ico in hoc secundo capitulo de offensionibus iudeorum in deserto dicemus quas reducemus ad septem.

Prima dicitur murmuratio
Secunda inobediencie
Tercia ingratitude
Quarta idolatrie
Quinta gula
Sexta desperationis
Septima fornicationis

De septem peccatis populi et primo qualiter murmuraverunt iudei contra deum et Moysen.

Prima offensio et peccatum iudeorum in deserto dicitur murmuratio. Nam contra Moysen murmuraverunt quando venerunt ad flumen Marath. ut dicitur exodi. xv. Item quando dicebant. Vanam mortui esse mus per manus domini in terra Egypti id est per plagam ab eo

immissam. cum primogenitis Egyptiorum. quando sedebam super ollas carni. et comedebam panem in satietate. **C**ur eduxisti nos in desertum istud. ut occideres omnem hanc multitudinem fame. **Exo. xvi. c.** et quando venerunt in Marath. ubi non erat aqua. iurgati sunt Moyses et sen. quibus ipse dixit. Quid iurgamini contra me. et temptatis dominum. **Exo. xvij.** Sed hic possunt aliquis querere. quare deus eduxit eos per talem viam. ut paterentur defectum cibi et potus. **E**t respondet Rico. de lyra quod hoc fuit ut ex frequenti necessitate opereretur eos recurrere ad deum. et sic sub timore domini retinerentur. per hoc etiam bonorum patientia. et malorum impatentia declararetur.

De inobediencia populi.

Secunda offensio fuit inobediencia. quod multi colligebant pluviam de manna. quod fuerat ordinatum. et reseruvaverunt in diem alterum. ut dicitur **Exodi. xvi. capitulo**

De ingratitude populi

Tercia offensio ingratitude appellatur. In tot namque beneficiis male locuti sunt de deo. Dicitur namque numeri. de amonito quod voluerunt sibi proficere.

ducem ut reduceret eos in egiptu. Quare dixit deus moysi. **U**l quequo detrahit mihi populus iste quousq; no credent mihi in omnib; signis que feci coram eis. **E**t infra cominatus est dicens Nullus eorum qui viderunt signa que feci in egipto numerati. scz; aviginti annis et supra videbit terram p qua iuravi patribus eoz; pter caleph et Josue

De ydolatria populi

Quarta offesio ydolatria fuit. **U**t em scribitur exodi. xxxij. Videns pples q; moyses moram faceret dum esset in monte cum dno. dixit ad aaron. **F**ac nobis deos. **R**abbi salomon dicit q; isti fuerunt egiptij couersi ad iudaismu q; ascenderunt cum iudeis de egipto. et isti qui erat nutriti in ydolatria imitauerunt magnam ptem de filijs israhel. **D**ubiungebantq; **M**oyse enim ignoram; quid acciderit. **S**cdm Josephu et **M**agistru in hystoria. alij dicebant eum a bestiis comestum. alij a dno translatum. alij sane metis cu dno philosophante. **U**t vero sequitur in hystoria **A**aro et **P**restiterunt. **S**ed indignatus populus spuens in faciem **U**t spu tis vt traditur suffocauit. **U**nde timens aaron ait. **C**ollite mau

res vxoru et liberorum et afferte ad me. **D**icit magister in hyst. q; hoc erat qd preciosius et carius habebant putans q; consules auaricie sue nollent offerre. **F**ecit tamen populus quod dixerat audus ad ydolatrando. **F**ormauit itaq; opere fusorio vitulu coflatilem quia in egipto bouem adrauerunt. **N**ancq; vt dicit magister in hystoria in pncipio exo. m. c. d. **S**berfioe puulorum. **E**rat apis deus egiptiorum vt **P**linius dicit qui testatur se euvidisse quida thaurus qui ex improviso egrediebatur de flumine habens in humero dextero signum candidu instar lune corniculate. **A**tq; statim cu cofluerent egiptij omni genere musicorum psallentes leuabant in aera et super eos tamq; psallens ferebatur et ad motum vel stationem ipsius in terra mouebant et stabant et eode die euanescebat. **Q**ue omnia demonum artificio complebatur. vt docet **A**ug. li. xvij. de ciuitate dei ca. v. **F**ormato itaq; vitulo dixit populo. **H**ij sunt dii tui israhel que te eduxerunt de terra egipti. **F**ecitq; aaron altare coram eo et in crastinum indixit solemnitatem. **N**ancq; surgentes obtulerunt hostias seditq; pples maducare et bibere. et surrexerunt ludere i adorare. **H**ic querit quare aaron

edificauit altare et dicit nicolaus de lyra s^m **B**abi salomonez q^d ad retardandam ymolacionem quia aut statim populus ymolasset sine altari aut in momento altare construxisset **I**deo subdit aaron **C**ras solennitas domini est non dixit hodie **S**i forte interim ueniret moyses et impediret **T**unc dixit dominus ad moysen **D**escende peccauit populus tuus quasi dicat non meus propter ydolatriam. vel ex eo quia erat moyses illi populo mansuetus. ut patet. xlv. di. c. **D**isciplina. et. xxiii. q. iiii. c. **Q**uid crudelis **P**robunxit deus. cerno quod populus iste dure ceruicis sit dimitte me ut irascatur furor meus **D**ixit moyses **Q**ueso domine quiescat ira tua et esto placabilis super nequicia populi tui. ne dicant egyptii **C**allide eduxit eos ut interficeret in montibus quasi impotens dare terram quam promiserat **R**ecordare abraham quasi dicat. si populus iste meruit mori per incendium. ecce abraham pater eorum propter amorem tuum proiecitur fuit in ignem caldeoium **R**equirit textus **I**saac. ac si dicat. **S**i populus meretur mori per gladium. ecce **I**saac paratus fuit pro te ymolari. et addit. et **J**acob. i. si meruerit puniti populus exilio. ecce israel tamquam exul fugit in mesopotamiam obiciens patri suo

et tibi quibus irasci per te metipsum qui es immutabilis de da terra chananeorum semini eorum placatusque est dominus et moyses descendit

Quinta offensio fuit gula quando ardentem dicebant. ut promittit numeri. xi. c. **R**ecordamur piscium quos comedebamus in egipto gratis. id est pro paruo precio in mentem nobis ueniunt cum cumeres pones porri cepae et alia

Sexta offensio fuit despectio. quam ut promittit numeri. xiiij. omnis turba fleuit dicens **U**tinam mortui essemus in egipto et non in hac uasta solitudine

Septima offensio fuit fornicatio. scribitur namque numeri. xxv. quod fornicatus est populus cum filiabus moab que uocauerunt eos ad sacrificia sua **D**icit hinc nicolaus de lyra quod **B**alaam sciens filios israel esse pronos ad luxuriam dedit consilium **B**alach regi moabitano ut mitteret puellas pulchras et ornatas propter exercitum eorum et quod iuvenes ueniens ad se uerbis allacerent et cum uiderent eos inflammatos ad actum carnis non permitterent se ab eis cognosci nisi prius comederent de ydolitibus et ydola adorarent que secum portauerant ut sic deus offenderetur et populus israel ab eo percuteretur et daretur in manus hostium

didit etiam Josephus qd aliqui
 nobiles de israhel acceperunt sis
 bi uxores de illis .et licet no sit
 scriptum in isto capitulo .xxv .
 qd Balaam dedit tale consiliuz
 tamen habetur ex tricesimo pri
 mo capitulo ubi dicitur .None
 iste sunt que deceperunt filios
 israhel ad suggestionem balaam
 et ap .ij . ca . dicitur . Habeo ad
 uersus te pauca . quonia ha
 bes hic tenentes doctrinam ba
 laam qui docuit balach mitte
 re scandala coram filijs israhel
 edere de sacrificijs ydoloz et for
 nicatu

De septem plagis quibus
 populus punitus fuit .

Capitulum secundum

Quot sceleribus iudeoru
 ad iracundiam conatur
 dominus flagella multa
 plia contra eos immisit . Et qd
 uis dictum sit paulo ante in fi
 ne quartae offensionis qd domi
 nus placatus . illud intelligitur
 scdm Nycol . de lra qd dñs non
 simul nec subito populū ydola
 tram et ducū punit . Idcirco
 aduertendum est in hoc miste
 rio qd septem famosis plagis po
 pulus ille percussus est .

Prima plaga fuit post adora
 tionē vituli . De qua dicitur exo
 xxxij . ca . in fine . Percussit dñs

populum pro reatu vituli . Naz
 postq moyses descendit de mo
 et vidit vitulum et choros rede
 git in puluerem vitulum quem
 sparfit in aquis et dedit ex eo
 potum filijs israhel . Rabi salo
mon dicit qd iste aque potate es
 rant nocue culpabilib9 causan
 do in eis inflationē ⁊ languorē
 p que poterant ab alijs discerni
 alijs autem erant dulces et uti
 les sicut aque in sacrificio zelo
 tipie . ostendebāt per effectū cul
 pam mulieris vel eius innocen
 tiam . vt habetur numeri . v . c .
Alij autem doctores dicunt qd
 color aut remansit circa ora eor
 um qui erant culpabiles ita qd
 barte eorum videbantur auree
 et sic ab alijs distinguebantur
Quare filij leui obedientes mo
 ysi zelo dei interfecerūt ex tras
 gressorib9 viginti quatuor millia . fa
 cto vero die altero moyses ora
 uit pro populo dicens . Pecca
uit domine popul9 tu9 iste aut
 dimitte eis noxam hanc aut de
 le me de libro vite . Dicit Rabi
salomon qd iste liber intelli
 gitur lex que denominatur a mo
 yse eo qd fuit eius minister . est
 ergo sensus sm eum dele me de
 libro vt scz lex no denominetur
 nomine meo nisi populus iste ti
 bi reconcilietur . Aug . vero expo
 nit dices . qd moyses sic dixit ex
 confidentia et familiaritate di
 uina vt sit sensus . sicut certus

sum q̄ non delebis me de libro tuo ita p̄t̄o ut certifies me ut remittas noxam isti populo

¶ Secunda plaga p̄uitus est ille populus p̄pter p̄c̄cata sua quādo accensus ignis domini deuorauit extremam partem castrorum ut dicitur numeri .xi. forte ibi erant magis culpabiles. Tandem oratione moysi ignis absorptus .i. extinctus fuit

¶ Tercia plaga fuit post q̄ habuerunt coturnices . ut habet numeri .xi. et adhuc carnes erant in dentibus eorum. Ne dum defecerat h̄mōdi cibis . et ecce furor domini concitatus in populū percussit eum plaga magna mīmis. Vocatus q̄ est ille locus sepulchrum cōcupiscencie . ibi em̄ sepeliere populus qui desiderauerat carnes. Dicit magister i hystoria q̄ modus plage h̄ nō determinatur creditur tamē q̄ fuerit ignis

¶ Quarta plaga ponitur numeri .xvi. ca. quando multitudo murmurabat contra moysen et Aaron dicens . vs̄ interfecistis populum Cumq̄ uellent eos obire lapidibus fugerunt ad tabernaculum et operuit eos nubes et apparuit gloria domini. Dicunt aliqui q̄ non fuit illa q̄ prebebat ducatum populo . sed quedā pua nubes in qua dñs solitus erat loqui cum Moysē

Alij dicunt q̄ fuit illa que prebebat ducatum sed stabat in alto super tabernaculum . et tunc descendit operiens et ambiens circumquaq̄ ut nullus possit adire et egressus ignis deuorauit populum. Fuerunt autem percussi tredecim millia et octoaginta

Quinta plaga exprimit numeri uicesimo primo . quando p̄fecti de monte hoc uenerunt in salmana. Et quia male loquebantur de deo misit dominus in populum serpentes ignitos qui sic dicebantur s̄m nicolaum de lyra et Magistru in hystoria scolastica . quia minimi et veloces erant ad modum scintillarum . vel quia volantes per aera emittebat scintillas ardentes uel ex eo q̄ per morsus eorum calefiebat caro ac si igniretur. Tūc uenerunt iudei ad moysen uidentes mortes plurimorum dicens . Peccauimus . quia locuti sumus contra deum . et tu ora ut tollat nobis serpentes. Orauit q̄ moyses ad dominū . Cui dñs ait . Fac serpentem eneum et pone in perticam eminente in medio populi et quicumq̄ percussus fuerit a serpente respiciat eum et uiuet. Et factū est ita. Dicit rabbi salomon q̄ in serpente nō erat uirtus sanādi sed aspiciētes serpentē cognoscebāt afflictionē illā a deo sibi iuste illatā p̄tendo

misericordiam et ipse deus sana-
 bat eos. **R**atio autem mystica est
 quia serpens ille figurabat chri-
 stum passum in cruce pro cuius in-
 tuitum fide et deuotione sanamur
 a morsu sathane. Ex quo christus
 dixit **Iohannis. iij. c.** Dicit exal-
 tauit moyses serpentem in herte-
 mo. ita exaltatum oportet filium
 hominis. **Dicit magister in hyst.**
 quod illum serpentem eneam ha-
 buerunt secum filii israel semp-
 et magnifice repositus est in ihe-
 rusalem. Tandem ob cultum sup-
 stitionis que sibi exhibebat po-
 pulus. comminuit eum in pulue-
 rem rex ezechias et posuit in tor-
 rente cedron. sicut etiam per quarta
 rubrica. xix. c.

Sexta plaga enarratur nu-
 meri. xxv. c. quoniam scilicet israel imma-
 tus est. i. consecratus **Beelzebub**
 idolo madianitarum. **I**ratu dominus
 dixit ad moysen. **Tolle cautos**
 principes populi et suspende in
 patibulis contra solem ut auer-
 tatur furor meus ab israel. **D**i-
 cit magister in hyst. forte quia sub-
 ditos non corripiebant duces tri-
 buum voluit suspendi. **V**el potius
 principes. i. actores huius idolatrie
 occasus sunt viginti quatuor mi-
 lia hominum

Septima plaga fuit quando
 iuuenes plures zelo **Simees** ac-
 censi multa millia hominum percus-
 serunt. **U**t. n. refert **Iosephus** et
 ponitur **Numeri. xxv.** **P**rius

tribus **Simeon** **Zambai** filiam
 cuiusdam potentis **Madianitarum**
 duxerat quem dicebatur **Coebi**.
 qui uxore iubente in quadam so-
 lenitate cum alijs duobus deo non
 promolauit. **Q**uamobrem cum a mo-
 yse reprehenderentur in genera-
 li qui colebant ydola non deus
 ille coram omnibus professus est
 se alienigenam duxisse et se ido-
 la colere nec tyrannicas legibus
 quas ipse sibi moyses imposue-
 rat obnoxium esse. quibus sub-
 figmento legum et dei grauiori
 seruitute populorum premebat quam
 egypti cum ipse auferebat viuendi
 arbitrium. et discedens coram
 omni multitudine que flebat ante
 fores tabernaculi intrabat taber-
 naculum uxoris. **S**urgens quoque si-
 mes filius eleazari de medio mul-
 tudinis et accepto pugione in-
 gressus est post eum in lupanarem
 et cum inuenisset coeuntes per-
 fodit ambos in locis genitalibus
Quo exemplo moti multi in dola-
 tras plurimos interfecerunt.
Quid plura. **U**t concluditur in
 argumento in epistolam ad ro-
 manos. ita crebra prouocatione
 dominum iritauerunt ut omnes in
 heremo morerentur. nec plures
 ex senioribus eorum quam duo homi-
 nes terram promissionis intra-
 runt. **N**os igitur caueamus nobis
 ne deum contra nos peccatis
 nostris prouocemus. quia
 quanto plura dignioraque ab ipso

modū cōtinuū quos ap̄ls vocat
gloriam vultus moysi. ad cor.
ij. c. Unde in hebreo habetur Et
nō cognouit q̄ cornuta esset lux
faciei sue. Hic queritur qua-
re moyses nō habuit ante hanc
gloriam cū locutus fuisset cū dño
dñi in monte. Et respōdet nico-
laus d̄ lyra q̄ aliqui dicūt q̄ nō
habuit ante ita limpidam cog-
nitionem de deo sicut post ad qd̄
denotandū apparuerūt tales ra-
dij. Alij dicunt q̄ hoc factuz est
vt populus qui p̄ ydolatriaz pec-
cauerat magis eū timeret et ha-
beret in reuerencia. Rabbi salo-
mon dicit q̄ fuit ex hoc q̄ domi-
nus posuit manum suam super
faciem eius. Quare moyses po-
suit velamen sup̄ faciem suam cū
loqueretur filijs israel. et locu-
tus est eis omnia que sibi fuerūt
imp̄gata. Concludit magister in
hystoria q̄tum hoc gloria dura-
uerit. et vtrum semel vel pluries
hoc acciderit ignoram⁹. Sed cū
stianis lux amplior effusa ē qui-
b⁹ euāgelium effulsi

**De miraculis et signis multi-
plicib⁹**

Septimū beneficiū qd̄ de-
us donauit populo iude-
orū fuit miraculorū res-
ques coruscacio. Nam p̄ter ea
que dixim⁹ multa signa et mira-
cula dei ip̄s fuerūt on̄sa. **Mirra-**

culum certe fuit q̄ maria soror
aaron murmurans contra moy-
sen statim fuit lepra percussa et
tandem moysi oracione sanata
vt habetur numeri. xij. **Mirra-**
culum fuit q̄ apta est terra de
glutiuit dathan et abiron. nu-
m. xvi. **Miraculum** fuit cum flocu-
it virga aaron. numeri. xvij. Et
ne singula cōmemorentur qua-
draginta annis fuit ille ip̄s in
deserto. nō comedēs panē neq̄
bibens vinū nec vetustate attri-
ta vestimēta aut caldiamēta. s̄ hū-
pta sūt vt h̄etur Deut. xxix. **Et**
christianis maiora signa p̄ xp̄i
aduentū monstrata sūt q̄ n̄mo
cōtinue in eccl̄a sancta miracula
fuit. Quis nā nō admiretur ex
aridis ossibus Nicolai sanctissi-
mi apud Bari. et Mathei euā-
geliste apud Salernū. et An-
dre apostoli apud Amalfiaz sca-
turire mamma. Quid dicā de san-
guine gloriosi martiris Iuanas-
rij. Cōseruatur quippe Neapoli
in vase vitreo aut cristallino ē
q̄ semp̄ stetit⁹ et cōgelat⁹ at dū
caput p̄fati sancti de p̄pe pomē
sanguis ille ebulliens tandem cū
aeris videntib⁹ liquefit et capite
āmo to rursus induratur et cōge-
latus nō mouet̄ amplius. **O** piē-
tas dei benedicti qui sic humāo
generi p̄ tot innumera miracu-
la virtutem potencie dignatus ē
demonstrare

fufcepim⁹ dona tanto grauiora
noſtra factiora delictaq; reputa
tur. Et ſi illa deponere neglexerim⁹
nō negliget aut retardabit
placatione; deus qui eſt benedictus
in ſecula ſeculorū. Amen

¶ Sermo duodecim⁹ de iudicio
dei contra iudeos in iheruſalē ha
bitantes.

Dedit de⁹ populo iu
deorū ciuitate iheruſo
lomitanā ad inhabi
tandū. In qua tem
pore nabuthodonosor regis ba
bilonis tantū excreuerūt iniqui
tates et execranda mala q; de⁹
omnem populu; tradidit in ma
nus inimicorū ſuorū ⁊ ciuitate de
bellata omnes vtiuſq; ſexus iu
ſto iudicio dei captiuū ducti ſūt
in babilonem. Neq; ob aliā cau
ſam tā graue damnū incurrēt
niſi quia diuina mandata con
temnebant erātq; deo celi abho
minabiles et exoſi. Ad qd̄ clare
intelligendū; ſtatui in iſto ſer
mone de iudicio dei contra iude
os in iheruſalem commorantes
loquī. De quo ſi plenam notiā
am habere voluerimus neceſſe ē
vt tria miſteria diſſeram⁹

Primū dicat glorie.

Secundū nequitię

Tercium pene

De gloria ⁊ magnificentia ci

uitatis iheruſalem

Capitulū primū.

Extalauit deus gloriā
ciuitatis iheruſolomita
ne et fecit illam ſpecioſ
ſam et decoram valde in qua mo
rabantur iudei cum ingenti leti
tia et quiete. Verumtamē vt ſic
fuiſſe demonſtrem⁹ tria de ipſa
ciuitate cōſideremus

Primo ſitum

Secundo cultū

Tercio ſtatū

De optimo ſitu ciuitatis iheru
ſalem

Drimo cōſiderem⁹ illius
ciuitatis ſitū. Et de hoc
notandū ſm̄ Rabanuz
li. xij. de origine rerum q; iheru
ſalem eſt ciuitas in paleſtina in
medio iudeę poſita vmbelicuſto
ci⁹ habitabilis noſtre zone. In
de ezech. v. dicit dñs. Iſta ē ihe
ruſalem quam in medio genuū
ſituauī. Nycō. de lyra dicit quia
ſita eſt in quarto climate terre
habitabilis ſeptē climatib⁹ di
ſtinde. Eſt ibi terra fertilis nō
modo frugum ſed baſſamo mel
le et lacte que in diſtribucōe ter
re promiſſionis data fuit tribū
beniamin. dicta ieb⁹ que eſt ihe
ruſale; vt notaſt Joſue. xviij. et
idē fatet ¶ ſi. li. xiiij. ethi. In xv